

Finstilt

Alvar Aaltos ande svävar över Bro Park, svensk galopps nya flaggskepp.
– Bro Park är mycket mer intim än Täby och har mera av klubbkänsla.
Det ska kännas bra här, oavsett om det är en lite ödslig lunchgalopp en höst-
söndag eller om 5 000 besökare har kommit, säger arkitekt Gustav Appell.

TEXT **PETTER EKLUND** FOTO **ANNA RUT FRIDHOLM**

Bro Park nominerades nyligen till årets Kasper Salin-pris. Priset delas ut på Arkitekturgalan den 29 november. Ur juryns motivering: "Byggnadens stålstomme är en integrerad del av arkitekturen och konstruktionen har verkat som motor för projektets form."

Bar i British racing-grönt kakel möter golv av borstad, öländsk kalksten.

FOTO: ÅKE E:SON LINDMAN

Läktarbyggnaden i sin helhet.

Projekt: Bro Park i Bro, Önsta.

Beställare: Svensk Galopp.

Arkitekt: Gustav Apell, Gustav Appell arkitektkontor.

Stenleverantör: Borghamns Stenförädling.

Stenentreprenör: Närkesten Entreprenad.

Bro Park ska konkurrera med sin identitet, säger arkitekten Gustav Apell.

Trappans kalkstenen är välarbetad in i minsta urspårning.

Upplands Bro kommun väster om Stockholm har knappast gått till historien som en hemvist för högklassig arkitektur. Men nu står här Bro Park, svensk galoppsports flaggskepp där glänsande nymodernism möter brittisk stilkänsla och klassiskt stenhantverk.

– Det är en av Europas finaste galopp-anläggningar. Det coola är helheten, säger Svensk Galopps Mikael Almén som har ansvarat för den komplexa konstruktionen av banorna och anläggningens logistiska flöden.

Arkitekten Gustav Appell har ritat läktarbyggnaden och funktionärshuset och översett omdaning av området. Johan Paju har varit landskapsarkitekt.

Svensk galoppsport har sina rötter i tidigt 1800-tal. Stockholm fick sin första bana i Ulriksdal 1919. Från 1960 huserade sporten på Täby Galopp, vars stadionliknande anläggning ritades av Gustaf Lettström.

– Det går inte att utmärka sig som världens största bana. Bro Park ska konkurrera med sin egen identitet, säger Gustav Appell när vi besöker anläggningen.

Läktarbyggnaden har den svepande känslan av en flygplats från förr eller en utställningspaviljong med sina tältduksliknande valvbågar som andas fitness, framtid och fladdrande vimplar.

En exotisk ton av arabisk arkitektur smyger sig också in. Tunna stälpelare bär upp våningsplanen som tycks sväva på glas. En elegant vriden trappa är som ett smycke vid ett av husets hörn.

Tre våningar höjer sig över gräsbanan, två publika och högst upp en vipavdelning och domarnas rum med vindmätare, målkamera och teknisk utrustning. Byggnaden har flera uppgifter: den ska ge god sikt över fältet, samtidigt husera många människor i rörelse och ändå vara trivsamt.

– Bro Park är mycket mer intim än Täby och har mer klubbkänsla. Det ska kännas bra här oavsett om det är en lite ödlig lunchgalopp en höstsöndag eller om 5 000 besökare har kommit hit. Det är en liten bas som kan skala upp vid stora lopp.

Centralt är att läktaren har lagts nära banorna.

– Det kan lätt bli distanserat med tv-skärmar och publik bakom glas. Nu får publiken närbild med hästarna och

”Känsla och identitet driver den här sporten. Det är en stilfylld sport med passion. Att få skriva in sig i den historien är jättehäftigt.”

ljudet av hovarna, säger Gustav Appell.

Han har tidigare bland annat ritat den fina saluhallen i Kville på Hisingen i Göteborg (2013). Den har fått flera utnämningar, bland annat Göteborgs bästa byggnadsverk, YIMB-priset 2014 och nomineringar till Kasper Salin-priset och Mies van Der Rohe-priset.

– Saluhallen var vårt magnum opus före detta.

A lvar Aaltos ande svävar över Bro Park.

– Det finns alltid en poetisk del i arkitektur, säger Aaltobeundraren Gustav Appell.

Den finländske mästarkitekten hade en enastående förmåga att vara funktionell och ändå ge sina byggnader konstnärlig höjd och personlighet.

På Bro Park syns Aaltos influenser i innertakens böljande trä, som ger värme åt den öppna interiören där ljus flödar in västerifrån. Det är en byggnad med äkta material rätt igenom. Det lätta lyftet i linjerna har sitt ankare i golvens gedigna sten. Bygget sitter säkert.

– Stenen är det enskilt viktigaste materialet här. Vi vill både hålla en hög nivå och ha en hållbarhet i materialen, säger Gustav Appell som valde kalksten från Borghamns Stenförädling, levererad och monterad av Närkesten i Kumla.

Stenen är borstad och har en något blank ytstruktur.

– Rent känslomässigt liknar det sten som har legat länge och slitits av fötter. Den kostar lite mer, men har karaktär.

I trapphuset med sin vinklade, inbjudande trappa är stenkänslan påtaglig just i detaljer, urspårningar och skurlister.

– Jag tror att stendläggarna och smederna har haft kul. Så här gör man när man gör det på riktigt. Det är lätt att vara arkitekt när man arbetar med duktiga hantverkare, säger Gustav Appell

och prisar stenindustrin och den svenska stenen, som han helst vill använda.

– Vi har otroligt fina stensorter. Cararra har sin plats, men sådan kalksten som här, den svarta graniten och kalkstenen från Jämtland är fantastiska, de går inte att jämföra med utländsk sten.

A nläggningen i Bro Park är tänkt att dels vara ett sportcenter, dels fungera som en destination även när det inte är tävlingar. Man ska kunna äta högklassigt, ha konferenser eller åka hit bara för att det är ett skönt ställe att vara på.

– De klassiska banorna i England fungerar på det viset, med många sidoverksamheter, säger Appell, som har studerat både galoppsportens hot spots och lyxiga stallar på engelska slott.

– Känsla och identitet driver den här sporten. Det är en stilfylld sport med passion. Att få skriva in sig i den historien är jättehäftigt.

Det brittiska stildraget uppstod ganska osökt. Geometriska mönster, romber och rutor som är vanliga på jockeytröjorna går igen i de olika våningarnas miljöer. Baren har klätts med engelskt kakel i den mossgröna kulören Victorian green.

– Baren är min ögonsten, säger Appell.

Det glänser i Aaltolamporna. Utemöblerna är Grythyttans High Tech av Nisse Strinning, specialmålade i british racing green. Till markplanet omkring huset ritade Gustav Appell in kalksten, men av kostnadsskäl lade beställaren tyvärr betongplattor av standardtyp. Med natursten runt om hade anläggningen utstrålat än mer kvalitetskänsla.

Men allt är inte helt klart. Byggnaderna och banan ska länkas samman med en parkanläggning kring Önsta Gård ett stenkast bort. Svensk Galopp äger markerna och verksamheten ska utvecklas. För nu har Bro något att visa upp. ■